

Број: 03-2068/2
Број из ОП: ROP-PSUGZ-13082-LOC-1/2020
Датум: 18.09.2020.

**Покрајински секретеријат за енергетику,
грађевинарство и саобраћај**
Бул. Михајла Пупина 16
21000 Нови Сад

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, Радничка бр.20а, на основу чланова 9. и 102. став 1. тачка 10. и 103. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016 и 95/2018), чланова 136 и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/2016 и 95/2018) и Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем (“Сл. гласник РС”, бр. 68/2019), решавајући по захтеву Покрајинског секретеријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај, Нови Сад под бројем 143-353-119/2020-04 од дана 19.08.2020. године, помоћник директора Горан Крнчевић по овлашћењу директора бр.06-3015 од 29.10.2018.г, доноси:

РЕШЕЊЕ

о условима заштите природе

I. за ремедијацију/ревитализацију Великог бачког канала са изградњом постројења за третман опасног отпада - ФАЗА 1 на катастарским парцелама бр. бр. 1275/2, 1275/3, 1275/7, 1275/8, 1276/1, 1276/2, 1311, 1312, 1313, 3082/1, 3072/2, 3073/1, 3073/2, 3073/3, 3073/4, 3082/2, 3082/3, 3082/5, 3082/6, све у КО Врбас и на кат.п. бр. 6574, 10872, 10753/1, све у КО Врбас Град.

1. Мере заштите станишта заштићених и строго заштићених врста:

1.1. На простору станишта заштићених и строго заштићених врста ВРБ02 под називом „Ушће Малог у Велики канал“, које обухвата катастарске парцеле бр. 3082/1, 3073/1 и 3073/2 (део) забрањује се лоцирање депоа муља и одлагање другог отпада;

1.2. Уколико се примени потпуно затварање уставе Мали Стапар на каналу Врбас-Бездан на km 34+410.00 ради обезводњавања предметне деонице, смањење нивоа воде испод биолошког минимума, ограничава се извођење ове активности на период од јула до средине октобра (ван сезона размножавања и хибернације заштићених и строго заштићених врста).

2. Мере заштите канала као регионалног еколошког коридора:

2.1. Поплочавање и изградњу обала канала са функцијом еколошких коридора свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења. Поплочани или бетонирани делови обале морају садржати појас нагиба до 45° а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја;

2.2. Уређењем простора обезбедити континуитет травног појаса обале и косина канала, као и континуитет травом покривене хоризонталне површине за кретање дивљих врста (унутар корита или уз саму обалу) изнад нивоа воде, чија је минимална ширина 2m уз објекте, ради безбедног кретања дивљих врста по еколошком коридору. Ове травне

површине обележити на планским документима као заштитно зеленило еколошког коридора;

2.3. Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња, односно могу да заробе ситне животиње (нпр. стрме вештачке површине, шахтови вертикалних зидова) треба обезбедити техничка решења које обезбеђују безбедно кретање малим животињама, односно омогућују њихов излазак из објеката;

2.4. Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења, као што су смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра (плаво и зелено) на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.) За изворе ноћног осветљења изабрати моделе расвете за директно осветљење са заштитом од расипања светлости, којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже;

2.5. Након завршетка радова вегетацију обале канала уредити у складу са функцијама еколошког коридора. Приобално земљиште канала треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 8 m. Травна вегетација се одржава редовним кошењем;

2.6. Током изградње и функционисања објеката чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року. За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије загађујућих материја воденом површином применити одговарајуће хемијско-физичке мере и биолошке мере санације (према посебним условима Завода);

2.7. На простору еколошког коридора није дозвољено сервисирање и ремонтовање машина, средстава и опреме, одлагање чврстог отпада, деривата нафте или других погонских горива, као и било каквих других опасних материја;

2.8. Електроенергетску инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама: носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин.

2.9. Ради осигурања безбедног кретања заштићених и строго заштићених врста уз еколошки коридор, ограде треба да садрже делове проходне за ситне животиње. Најповољније су ограде од вертикалних елемената међу којима је растојање 10-12 cm. У случају другачијег типа ограде, описане вертикалне елементе постављати на сваких 20-50 m, као и код свих преломних тачака ограде (нпр. поред стубова). Вертикални отвори треба да прекидају континуитет ограде на површини тла, до минималне висине од 0,4 m од површине земље, омогућивши пролаз ситних сисара и других, слабо покретљивих врста.

3. Како је за опстанак строго заштићених и заштићених дивљих врста и целокупан живи свет много опаснији муљ у коме је, услед изложености фото-оксидационим процесима и другим променама у супстрату, дошло до измене у мобилности и биодоступности загађујућих материја, муљ са садржајем опасних материја (који има карактеристике опасног отпада) уклонити на начин да се у максималној могућој мери онемогући мобилизација тешких метала који су конзервирани у муљу и превођење у биодоступан облик.

4. Обезбедити хидроизолацију складишта за привремено одлагање муља. Грађевинско-техничким мерама спречити контакт одложеног муља са дивљим врстама,

међу којима су заштићене и строго заштићене (коришћењем механичких препрека, звучних ефеката и сл.).

5. Привремено складиштење муља са карактеристикама опасног отпада вршити у складу са члановима 36. и 44. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18). У случају коришћења отпадних материја као секундарне сировине, управљање отпадом обављати према одредбама Правилника о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Сл. гласник РС", бр. 98/10).

6. Мере за заштитну зону еколошког коридора:

6.1 У појасу од 200 m од еколошког коридора пројектним решењима мора се обезбедити:

6.1.1. примена мера заштите коридора од утицаја светлости, буке и загађења

6.1.2. дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста (списак најчесталијих инвазивних врста Панонског биогеографског региона је у образложењу)

6.2 У појасу од 50 m од еколошког коридора:

6.2.1. Забрањује се примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору.

6.2.2. обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код пројектованих објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта.

6.2.3. нове сталне објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на мин. 20 m удаљености од границе коридора.

6.2.4. осветљење стаза, објеката и приступних саобраћајница вршити светлосним телима постављеним најниже могуће уз примену осталих мера заштите наведених у тачки 2.4.

6.3 У појасу од 50 m од еколошког коридора на грађевинском земљишту услов за изградњу сталних објеката:

6.3.1. вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора.

6.3.2. саобраћајница са тврдим застором за моторна возила у насељима је примена техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње код еколошких коридора и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора.

7. Концептом озелењавања на локацијама обухваћеним пројектним активностима:

7.1. формирати систем јавног зеленила, повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;

7.2. забрањена је примена инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила (списак врста у Образложењу), због близине еколошког коридора.

7.3. учешће аутохтоних дрвенстих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;

8. Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

II. Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у свему у складу са издатим условима из тачке I. овог Решења.

III. Ово Решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и услове, дозволе и сагласности других надлежних институција, који су предвиђени позитивним прописима.

IV. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт. Такође, уколико дође до измена захтевом наведених активности, или промене локације/подручја, носилац активности дужан је да поднесе Покрајинском заводу за заштиту природе нов захтев за издавање акта о условима заштите природе.

Образложење

Покрајински секретеријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај обратио се Покрајинском заводу за заштиту природе Захтевом бр. 143-353-119/2020-04 од дана 19.08.2020. године, у поступку обједињене процедуре бр. ROP-PSUGZ-13082-LOC-1/2020, за ремедијацију/ревитализацију Великог бачког канала са изградњом постројења за третман опасног отпада - ФАЗА 1 на катастарским парцелама бр. 1275/2, 1275/3, 1275/7, 1275/8, 1276/1, 1276/2, 1311, 1312, 1313, 3082/1, 3072/2, 3073/1, 3073/2, 3073/3, 3073/4, 3082/2, 3082/3, 3082/5, 3082/6, све у КО Врбас и на кат.п. бр. 6574, 10872, 10753/1, све у КО Врбас Град.

На основу увида у достављену документацију, Регистар заштићених природних добара и другу документацију коју води овај Завод, може се констатовати:

- Овај Завод је за израду Просторног плана подручја посебне намене измуљавања, депоновања и ремедијације седимената дела канала ХС ДТД Врбас-Бездан од ушћа у канал Бечеј Богојево до хидрочвора Врбас, на захтев Покрајинског секретеријата за урбанизам и заштиту животне средине, издао **Решење бр. 03-800/2 од дана 24.04.2019.године**;
- Станиште заштићених и строго заштићених врста од националног значаја са ознаком: **ВРБ02** и називом: „Ушће Малог у Велики канал“ се налази на следећим предметним катастарским парцелама бр. 3082/1, 3073/1 и 3073/2 (део). У документу из прилога Захтева „Идејно решење ремедијације/ревитализације Великог бачког канала са постројењем за третман опасног отпада-ФАЗА I“, наводи се да је локација привременог одлагалишта 3 - на ушћу канала Врбас-Бездан и канала Бечеј-Богојево, укупне површине 3,47 ha, на парцели 3082/1; Станишта су регистрована у бази података Завода у складу са критеријумима *Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива* Број 110-00-18/2009-03 од 20.1.2010. (“Сл. гласник РС”, бр. 5/2010). Поменути простор је станиште беле сенице (*Remiz pendulinus*) и барске стрнадице (*Emberiza schoeniclus*). Предметна просторна целина такође има значајну улогу у функционисање регионалног еколошког коридора као тзв. нодално станиште – простор за исхрану и/или размножавање ситних, слабо покретљивих врста. За наведено станиште прописане су следеће мере заштите: Изградња објеката и уклањање вегетације може се дозволити само уз услове Покрајинског завода за заштиту природе. На овом простору се забрањује лоцирање депонија.
- предметна деоница Векликог бачког канала (канала Хидросистема ДТД Врбас - Бездан је **регионални еколошки коридор**, утврђен Регионалним просторним планом АП Војводине, "Службени лист АП Војводине" бр. 22, од 14.12.2011. године;

Водотоци са функцијом еколошких коридора и њихов обални појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима **Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива** (у даљем тексту Правилник) и доприносе очувању заштићених врста, чија бројност на овим просторима је највећи у периодима миграције појединачних животињских група. Очување квалитета воде (доброг еколошког статуса/потенцијала) и проходности ових еколошких коридора, као и одржавање што већег дела обале у блиско-природном стању неопходно је за дугорочни опстанак заштићених врста и биодиверзитета ширег региона.

Члан 12 **Закона о заштити природе** („Сл. гласник Републике Србије“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018) **предвиђа** спровођење компензацијских мера, као меру ублажавања штетних последица на природу, које могу настати реализацијом планова, основа, програма, пројеката, радова или активности на заштићеном природном подручју или подручју еколошке мреже. При одређивању компензацијских мера предност има надокнађивање новим локалитетом који има исте или сличне особине као и оштећени локалитет. Носилац пројекта је дужан да спроведе компензацијске мере у складу са решењем које доноси Министарство на предлог завода. Поступак компензације је регулисан **Правилником о компензацијским мерама** („Сл. гласник РС“, бр. 20/2010). По члану 71 **Закона о заштити природе**, повољно стање дивљих врста обезбеђује се заштитом њихових станишта, а на основу члана 72 „очување дивљих врста и њихових станишта саставни је део мера и услова заштите природе из члана 9. овог закона“. Члан 74. **Закона** забрањује угрожавања или уништавања станишта строго заштићених врста, њихово узнемиравање, нарочито у време размножавања, подизања младих, миграције и хибернације, као и пресецање миграторних путева. Мере заштите су детаљно одређене **Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива** („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011 и 32/2016). Члан 81. **Закона** забрањује коришћење јаких светлосних извора (рекламни ротирајући рефлектори, ласери и слично) усмерених ка небу, а Члан 80 **Закона** прописује да „Јавни путеви и друге врсте саобраћајница ..., и други објекти чијом се изградњом пресецају уобичајени коридори дневноноћних и сезонских миграција дивљих животиња, проузрокује фрагментација станишта или на други начин ремети њихов нормалан животни циклус, граде се на начин којим се умањују негативни ефекти и применом посебних конструкцијских и техничко-технолошких решења на самим објектима и у њиховој околини, током изградње и у периоду експлоатације“.

Заштита еколошке мреже, на основу члана 6. **Уредбе о еколошкој мрежи** („Службени гл. РС“, бр. 102/2010, у даљем тексту Уредба), обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите (Прилог 3. Уредбе). Мере предвиђају „спречавање, односно смањење, контролу и санацију свих облика загађивања“ елемената мреже. Мере које се односе на заштитну зону еколошке мреже дефинишу да „приликом коришћења природних ресурса потребно је обезбедити очување хидролошког режима неопходног за функционалност еколошки значајног подручја и/или еколошког коридора“ и забрањују „обављање активности које могу довести до продирања и ширења инвазивних врста из окружења“. Мере заштите еколошке мреже односе се на правна лица и физичка лица која користе природне вредности и обављају активности и радове... На подручју еколошке мреже примењују се мере, методе и техничко-технолошка решења са циљем очувања повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања делова еколошке мреже.“

Чланом 23. **Закона о заштити природе**, „Заштита геолошке разноврсности при коришћењу и уређењу простора остварује се спровођењем мера очувања природе,

геолошких и палеонтолошких докумената, као и објеката генаслеђа ...“, а на основу члана 37. **Закона**, забрањено је „...сакупљање и/или уништавање покретних природних докумената као и уништавање или оштећивање њихових налазишта“.

Чланом 5., став 7 **Закона о заштити природе** изражено је начело непосредне примене међународних закона којим „државни органи и органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе, организације и институције, као и друга правна лица, предузетници и физичка лица, при вршењу својих послова и задатака непосредно примењују општеприхваћена правила међународног права и потврђене међународне уговоре као саставни део правног система.“.

Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007 од 7.11.2007. године), у политици планирања и развојној политици, у обавези смо посветити посебну пажњу заштити области које су од значаја за миграторне врсте наведене у Додацима II и III (Члан 4.). Бројне врсте наведене на овим списковима користе коридоре каналске мреже током својих миграција.

У складу са **Конвенцијом о биолошкој разноврсности** (“Сл. лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/2001) у, дужни смо да спречавамо уношење и контролишемо или искорењујемо „оне стране врсте које угрожавају природне екосистеме, станишта или (аутохтоне) врсте“. На подручју Панонског региона међу најзначајнијим инвазивним врстама су следеће биљне врсте: циганско перје (*Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), јапанска фалоба (*Reynouria syn. Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Поука о правном леку:

Против овог Решења може се поднети жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, а преко Покрајинског завода за заштиту природе, у року од 15 дана од дана достављања овог Решења уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 480,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе под бројем 03-2068/2 од 18.09.2020. године.

Помоћник директора:

Горан Крнчевић

Достављено:

- наслову,
- архиви.